RM Revisjon Midt-Norge

SELVKOST

Frosta kommune

Forvaltningsrevisjon

FR1272

2024

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Frosta kommunes kontrollutvalg i perioden desember 2023 til april 2024.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidtnorge.no.

Steinkjer, 21.05.2024

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

Merete Lykken

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen om selvkost på oppdrag fra kontrollutvalget i Frosta kommune.

Frosta kommune har ansvar for selvkostberegninger. I selvkost på avløp inngår bare kostnader i Frosta kommune. Feiing inngår i et større samarbeid med Levanger kommune, og Levanger kommune har det faglige ansvaret for feiing. Selvkost på feiing består både av egne kostnader og kjøp av tjenester. Tjenestene innen renovasjon og slam leveres av Innherred Renovasjon IKS og selskapet gjør selvkostberegninger, som fordeles på eierkommunene. Tjenester innenfor plan- og byggesak og matrikkel og oppmåling leveres av vertskommunen Stjørdal, og kostnader i henhold til vertskommuneavtalen ligger til grunn for selvkostberegningene. Frosta kommune har ikke kommunalt vann og dermed skjer det ingen selvkostberegning på dette området.

Beregningsgrunnlaget for selvkost

Revisor konkluderer med at beregningsgrunnlaget for selvkost i Frosta kommune i det alt vesentlige er i henhold til regelverket.

Beregningsgrunnlaget består av direkte og indirekte driftskostnader. Grunnlaget for selvkostberegningene hentes fra kommunens regnskap. I beregningen av indirekte driftskostnader brukes det fordelingsnøkler som justeres i forbindelse med for- og etterkalkylen på selvkost.

Direkte og indirekte kapitalkostnader beregnes bare på avløp og feiing, ettersom det er bare disse områdene hvor kommunen har egne eiendeler. Direkte kapitalkostnader bygger på kommunens anleggsregister. Frosta kommune beregner ikke indirekte kapitalkostnader.

Frosta kommune bruker riktig rente i sine selvkostberegninger. Kommunen har også gjort prinsippvedtak om 100 prosent kostnadsdekning på avløp og feiing. Frosta kommune balanserer over- og underskudd på selvkost i selvkostfond. På selvkostfondet på feiing er ikke underskuddet dekket opp innenfor fristen på fem år, noe som betyr at kommunen har tatt deler av kostnaden med feiing. Kommunen selvkostberegninger er dokumentert og oppbevart i minst fem år.

Gebyrfastsettelse

Revisor konkluderer med at det fra 2024 er hjemler for gebyrfastsettelse på selvkostområdene, men at det tidligere har manglet på noen områder.

Frosta kommune har ikke hjemmel i forskrift for å fastsette gebyr på alle selvkostområdene, men hjemmel i politiske vedtak. Det mangler egen forskrift på feiing, men et årlig budsjettvedtak om kostnadsdekning på feiing gir et grunnlag for å ta gebyr. Forskrift på plan, byggesak, matrikkel og oppmåling ble vedtatt i 2023 og er gyldig fra 2024. Det betyr at det før den tid var ikke gebyrfastsettelsen hjemlet i forskrift.

Frosta kommune vedtar årlig gebyrene på selvkostområdene.

Revisor har følgende anbefalinger:

- Etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS.
- Sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år.
- Utarbeide gebyrforskrift for feiing.
- Sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord 2

Sammendrag....3

Innholdsfortegnelse 5

1 Innledning....7
1.1 Bestilling....7
1.2 Problemstillinger....7
1.3 Metode....7
1.4 Uttalelse om foreløpig rapport 9
1.5 Organisering av tjenestene i Frosta....10

2 Beregningsgrunnlag 12
2.1 Problemstilling....12
2.2 Revisjonskriterier....12
2.3 Beregningsgrunnlaget for selvkost....12
2.3.1 Direkte driftskostnader 14
2.3.2 Indirekte driftskostnader....18
2.3.3 Direkte kapitalkostnader....19
2.3.4 Indirekte kapitalkostnader 20
2.3.5 Kalkulatorisk rente 20
2.3.6 Prinsippvedtak 21
2.3.7 Selvkostfond 21
2.3.8 Dokumentasjon....22
2.4 Revisors vurderinger 22
2.4.1 Direkte kostnader....22
2.4.2 Indirekte kostnader 23
2.4.3 Direkte kapitalkostnader....23
2.4.4 Indirekte kapitalkostnader 24
2.4.5 Kalkulatorisk rente 24
2.4.6 Prinsippvedtak 24
2.4.7 Selvkostfond 25
2.4.8 Dokumentasjon....25

3 Gebyrfastsettelse....27
3.1 Problemstilling....27
3.2 Revisjonskriterier....27
3.3 Gebyrfastsettelse i kommunen 27
3.3.1 Hjemler for fastsettelse av gebyr....27
3.3.2 Årlig gebyrfastsettelse....28
3.4 Revisors vurdering....32
3.4.1 Hjemmel for fastsettelse av gebyr 32
3.4.2 Årlig gebyrfastsettelse....33

4 Konklusjoner og anbefalinger 34

4.1 Konklusjon....34
4.2 Anbefalinger....34

Kilder....35

Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier....37

Vedlegg 2 – Uttalelse....43

Vedlegg 3 – Gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova....45

Tabell

Tabell 1. Selvkostområder og ansvarlige for tjenestene.....10
Tabell 2. Selvkostområder i regnskapet 2021.....13
Tabell 3. Selvkostområder i regnskapet for 2022.....14
Tabell 4. Selvkostområder i regnskapet for 2023.....14
Tabell 5. Avtalte og fakturerte stillingsandeler....16
Tabell 6. Selvkostfond 2021-2023 avløp....21
Tabell 7. Selvkostfond 2021-2023 feiing....21

Figurer

Figur 1. Avløpsgebyr 2024....29
Figur 2. Gebyroversikt renovasjon 2024....30
Figur 3. Feiegebyr 2024....31

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Frosta kommune bestilte 19.09.2023, sak 24/23 en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Bakgrunn for bestillingen er ifølge saksframlegget til kontrollutvalget i sak 24/23, en henvendelse fra en innbygger om beregningsgrunnlaget for plan/byggesak og oppmåling. I forbindelse med utarbeidelse av prosjektplanen, var revisor i kontakt med sekretær i Konsek IKS for å avklare om det var hensikten at alle selvkostområdene skulle være med i forvaltningsrevisjonen. Dette har sekretær bekreftet etter å ha vært i kontakt med leder av kontrollutvalget. Frosta kommune har ikke kommunalt vann, og derfor finnes det ikke noe selvkostområde på vannforsyning.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

1. **Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?**
2. **Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?**

I kommunens regnskap føres hovedsakelig utgifter, mens kommunelovens bestemmelser om selvkost i § 15-1 bruker begrepet kostnader. For ikke å komplisere begrepsbruken i fortsettelsen, brukes hovedsakelig kostnadsbegrepet.

Revisor har avgrenset undersøkelsen til perioden 2021 og fram til og med etterkalkyle for 2023. Selvkost på spredt avløp blir innført i 2024, og omfattes ikke av denne forvaltningsrevisjonen.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001[1]. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Frosta kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

I denne forvaltningsrevisjonen er det samlet inn data i form av regnskapsdokumenter og politiske saker, intervjuer og observasjon.

[1] RSK 001 (nkrf.no)

Dokumenter

Gjennom regnskapsrevisjonen Revisjon Midt-Norge SA utfører for Frosta kommune, har revisor tilgang til kommunens regnskapsdata. Disse er benyttet i forvaltningsrevisjonen. Det er også gjort stikkprøver av fakturaer. Videre har revisor fått tilgang til selvkostberegninger som finnes i datamodellen Momentum, samt tilsvarende selvkostberegninger i kommunen før Momentum ble tatt i bruk. Selvkostberegningene for 2021 til 2023 er innhentet. I tillegg har revisor etterspurt og fått tilsendt selvkostberegningene på avløp for 2019, som en stikkprøve for å undersøke om kommunen oppbevarer selvkostberegninger fem år tilbake i tid. Revisor har også benyttet notene i tidligere årsregnskap for å se bevegelsene på selvkostfondet over tid.

Revisor har videre innhentet dokumentasjon på selvkost som Frosta kommune får fra Levanger kommune på feiing, Stjørdal kommune på plan, byggesak og oppmåling, samt fra Innherred Renovasjon på husholdningsrenovasjon og slam. I tillegg er politiske saker som berører selvkost lagt til grunn som data. Dokumentasjon i form av avtaler, politiske saker og selvkostberegninger er viktige data, spesielt fordi det dokumenterer situasjonen på det tidspunktet de ble utarbeidet.

Intervjuer

Det ble gjennomført et digitalt oppstartsmøte med kommunedirektør og kommunalsjef samfunn og utvikling. Revisor presenterte plan for gjennomføring av prosjektet, og kommunen orienterte om selvkostområdene. Etter dette er det gjennomført stedlige felles intervju med kommunalsjef samfunn og utvikling og økonomisjef, og et stedlig intervju med leder for landbruk og miljø. Det er gjennomført intervju for å få synspunkter på arbeidet med selvkost, spesielt hvilke vurderinger kommunen har gjort om hvilke kostnader som er tatt inn i grunnlaget for selvkostberegninger og fordeling av indirekte kostnader.

Det er skrevet referat fra intervjuene. Referatet fra oppstartsmøtet er ikke godkjent, og revisor har kontrollert at informasjon som bare kommer fram i oppstartsmøtet ikke inngår i rapporten. Referat fra de to andre intervjuene er godkjent. I etterkant av intervjuene er det sendt over enkelte oppklarende spørsmål til kommunen som er besvart. Revisor tok telefonisk kontakt med feier for å få bekreftet at vedkommende brukte en kommunal bil i sin jobb. Kommunalsjef samfunn og utvikling har bekreftet i epost at Frosta kommune eier bilen og øvrig utstyr.

Revisor har også stilt et spørsmål på epost til Innherred Renovasjon, som er besvart.

Observasjon

Kommunen kjøper tjenester til for- og etterkalkulering på selvkostområdene fra selskapet Momentum Solutions[2]. Momentum brukes også som betegnelse på datamodellen for beregning av selvkost. Kommunen har to årlige møter med Momentum, et i forkant av budsjett (forkalkyle), og et der regnskap og etterkalkuleringer på selvkost gjennomføres. Revisor fikk bli med som observatør på kommunens møte med Momentum 08.02.2024 da etterkalkulering for 2023 ble gjennomgått. Dette ga revisor mulighet til å få en dypere innsikt i hvordan måten kommunen bygger opp sine selvkostberegninger, vurderinger om hvilke kostnader som skal med, og vurderingene bak de fordelingsnøklene som fastsettes. Revisor skrev et observasjonsnotat fra møtet som er lagt til grunn som data.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at data som er samlet inn er tilstrekkelig for å belyse problemstillingene. I forvaltningsrevisjonen er det benyttet ulike metoder som belyser selvkostberegninger på ulike måter. Det er stort samsvar mellom funnene, noe som styrker våre vurderinger og konklusjon.

1.4 Uttalelse om foreløpig rapport

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren for uttalelse 24.04.2024. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 13.05.2024. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

Uttalelsen har fem kommentarer. Disse er behandlet på følgende måte.

1. Intervjuer. Opplysningene om svar på epost er tatt inn i rapporten.
2. Revisor har korrigert slik at det er økonomisjefen det refereres til.
3. Kart og oppmåling. Revisor har korrigert teksten i henhold til den tilsendte etterkalkylen for 2021. Her var prosentsatsene oppgitt, men antakelig hadde beregningsgrunnlaget forsvunnet fordi en kobling til et annet regneark var brutt.
4. Plan, byggesak og matrikkel. Det er litt uklart for revisor hva som menes med dette punktet. Revisor har sjekket at utsagnet stemmer med godkjent referat. Uttalelsen det vises til er koblet til intervjuet med økonomisjef og kommunalsjef samfunn. Derfor er referansen til utsagnet endret til begge de tilstedeværende og ikke bare til kommunalsjef samfunn og utvikling.

[2] Momentum Solutions er Norges ledende leverandør av løsninger for beregning av selvkost med over 17 års erfaring. Kilde www.momentumsolutions.no

5. Hjemmel for gebyrfastsettelse. Kommentarer en knyttet til revisors vurdering. Vurderingen er utdypet med at den gjelder for 2023 og tidligere. Dette var noe uklart i den opprinnelige vurderingen.

1.5 Organisering av tjenestene i Frosta

Frosta kommune har selvkost på flere områder. Frosta har ikke kommunalt vann, og dermed er det ikke selvkostberegninger på vann. I tabell 1 er de ulike selvkostområdene satt opp i sammenheng med hvem som yter tjenestene.

Tabell 1. Selvkostområder og ansvarlige for tjenestene.

Selvkost-områder	Frosta	Innherred Renovasjon IKS	Værnes-regionen	Levanger
Vann	Ikke kommunalt vann			
Avløp	Håndteres av Frosta kommune. Selvkost på spredt avløp innføres fra 2024.			
Renovasjon		Håndteres av det interkommunale selskapet Innherred Renovasjon IKS		
Slam				
Plan og byggesak			Stjørdal er vertskommune fra mai 2021	
Matrikkel og oppmåling				
Feiing	Feier ansatt i Frosta kommune			Fagledelse i Levanger kommune.

Kilde: Utarbeidet av Revisjon Midt-Norge

I Frosta kommune er kommunalsjef samfunn og utvikling ansvarlig for de fleste selvkost-områdene. Leder landbruk og miljø har ansvaret for avløp i kommunen. Da kommunalsjefen startet i jobben høsten 2021 var det ingen ansatte på avløp. Enheten har vært igjennom en opprydding- og oppbyggingsprosess.

Frosta har til og med forkalkylen til budsjett 2022 gjennomført beregninger av selvkost selv. I 2022 ble det inngått avtale med kjøp av tjenesten fra Momentum Solutions. Momentum selger tjenesten til mange andre kommuner i Trøndelag og landet forøvrig. Datasystemet er bygget opp i regnearket excel, og det er selskapets ansatte (kontaktperson) som utfører beregningene i samarbeid med kommunen. Momentum Solutions har ansvaret for all oppdatering og vedlikehold av systemet. Frosta tok i bruk datasystemet til Momentum for første gang til

etterkalkylen for 2022. I denne rapporten henvises det til Momentum flere ganger, og da menes datamodellen.

Renovasjon og slam

Tjenestene renovasjon og slam leveres av Innherred Renovasjon IKS. Innherred Renovasjon IKS lager selvkostberegninger for sin virksomhet og fordelingen på eierkommunene. Kommunene får oversendt grunnlag for gebyrfastsettelse og gebyr som Frosta kommunestyre vedtar. Innherred Renovasjon IKS utarbeider selvkostkalkyle som tas inn i notene i kommuneregnskapet.

Plan, byggesak, matrikkel og oppmåling

Kommunalsjef samfunn og utvikling forteller at byggesakstjenesten i Frosta kommune ble avsluttet 01.05.2021. Da tok vertskommunen Stjørdal over tjenesten og noen av de ansatte. Vertskommuneavtalen trådte i kraft 01.05.2021.

Vertskommuneavtalen regulerer at vertskommunens utgifter til tjenesten vedrørende lønn, opplæring, veiledning, kurs, kontorutgifter og annet finansieres gjennom betaling fra deltakerkommunene ved tertialvise akontobeløp og avregning ved årets slutt. Tjenestens kostnader fordeles mellom kommunene etter følgende fordelingsnøkkel:

- Fast andel som fordeles likt mellom kommunene – 10 %.
- Variabel andel som fordeles etter innbyggertall per 1. januar – 90 %.

Feiing

Frosta kommune har en avtale med Innherred brann og redning IKS, om brann og redningstjenester med mer for perioden 01.01.2021 til 31.12.2025. Innherred brann og redning IKS ble avviklet ved utgangen av 2022.

Kommunalsjef samfunn og utvikling forteller at Frosta har personalforvaltningen for sine ansatte og Levanger kommune har det faglige ansvaret. Det er startet opp nye samtaler med Levanger i 2024 for å se på samarbeidsavtalen og eventuelle behov for endringer.

Frosta har brannkonstabler i 2,5 prosent stilling knyttet til planlagte øvelser, forteller kommunalsjef samfunn og utvikling. I tillegg er brannkonstablene utstyrt med alarm. Det er fire utrykningsledere med ansvar, og fagledelsen er ansatt i Levanger kommune. Frosta kommune har en feier i 100 prosent stilling, som har ansvaret for boliger og fritidsboliger. Vedkommende følges opp av fagleder feiing i Levanger kommune.

2 BEREGNINGSGRUNNLAG

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om beregningsgrunnlaget for selvkost.

Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

1) *Det er de direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.*
2) *Det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjeneste som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.*
3) *Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost).*
4) *Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrekk fra inntekter.*
5) *Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.*
6) *Kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.*
7) *Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond, og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.*
8) *Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.*

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Beregningsgrunnlaget for selvkost

Selvkostberegningene består av en forkalkyle og en etterkalkyle. Grunnlaget for beregning av selvkost er utgifter og inntekter som føres i kommunens årsregnskap. Forkalkylen er et budsjett som danner grunnlag for fastsettelse av gebyr, og settes opp på høsten som grunnlag for gebyrfastsettelse. Etterkalkylen er regnskapet som viser de faktiske kostnadene, og settes opp

i forbindelse med kommunens regnskapsavslutning på våren. Over- eller underskudd i selvkostregnskapet føres mot et selvkostfond.

Beregningsgrunnlaget er inndelt i direkte kostnader, indirekte kostnader, direkte kapitalkostnader og indirekte kapitalkostnader (Selvkostforskriften §§ 4 og 5).

Siden etterkalkylen for 2022 har Frosta kommune brukt datamodellen Momentum til å sett opp for- og etterkalkyler. Modellen bygger på kommunens budsjett og regnskap, samt at det legges inn fordelingsnøkler på kostnader som skal fordeles mellom ulike områder i kommunen. Ansatte fra Momentum bistår kommunen i oppsettet av for- og etterkalkyler. Revisor var til stede som observatør under etterkalkulering for 2023 (08.02.2024), og fikk med dette et direkte innsyn i prosessen.

Når det gjelder renovasjon og slam, føres dette selvkostregnskapet hos Innherred Renovasjon. Frosta kommune gjør ingen egne beregninger, men får oversendt et kostnadsoppsett for gebyrfastsettelse og et selvkostregnskap for selskapet med fordeling på eierkommunene i henhold til gjeldende selskapsavtale. Revisor har ikke sett på Innherred Renovasjon IKS sine beregninger, men den dokumentasjonen som kommunen får oversendt fra selskapet.

Tabellene to til fire er utarbeidet med grunnlag i Frosta kommune sine noter til regnskapet for 2021 til 2023, og viser etterkalkylene på selvkost. I notene er også selvkostregnskapet for Innherred Renovasjon IKS tatt inn i noten. Fra 2022 er noten (etterkalkylen) satt opp ved bruk av datamodellen Momentum.

Tabell 2. Selvkostområder i regnskapet 2021.

Etterkalkyler selvkost 2021				
	Avløp	**Feiing**	**Kart og oppmåling**	**Plan og byggesak**
Inntekter	6 648 709	852 695	990 416	951 604
Kostnader	6 171 090	907 509	1 139 732	1 788 518
Overskudd/underskudd	477 619	-54 814	-149 316	-836 914

Kilde: Årsregnskapet 2021, noter

Tabell 3. Selvkostområder i regnskapet for 2022.

Etterkalkyler selvkost 2022					
	Avløp	**Feiing**	**Private planforslag**	**Bygge- og delesak**	**Oppmåling**
Direkte driftsutgifter	4 099 987	910 347	278 142	1 077 081	987 942
Avskrivningskostnad	1 302 963				
Kalkulatorisk rente	949 752				
Indirekte driftsutgifter	298 116	26 240	17 314	267 632	58 579
Sum driftskostnader	**6 650 818**	**936 587**	**295 456**	**1 344 713**	**1 046 521**
+tilskudd/subsidiering[3]	0	0	266 647	238 383	75 449
-øvrige inntekter	-175 788	0	-2 031	-13 723	-3 458
Samlet selvkost	**6 475 030**	**936 587**	**293 425**	**1 330 990**	**1 043 063**
Gebyrinntekter	-6 666 872	-966 073	-26 778	-1 092 607	-967 614
Selvkostresultat	**191 842**	**29 486**	**-266 647**	**-238 383**	**-75 449**

Kilde: Årsregnskapet 2022, noter

Tabell 4. Selvkostområder i regnskapet for 2023.

Etterkalkyler selvkost 2023					
	Avløp	**Feiing**	**Private planforslag**	**Bygge- og delesak**	**Oppmåling**
Direkte driftsutgifter	6 582 678	1 006 799	375 625	978 882	1 044 676
Avskrivningskostnad	1 262 278	0			
Kalkulatorisk rente	1 114 109	0	0	0	
Indirekte driftsutgifter	461 912	98 485	25 129	270 072	69 905
Sum driftskostnader	**9 420 977**	**1 105 284**	400 753	**1 248 954**	**1 114 581**
-øvrige inntekter	- 102 250	0	0	0	0
+tilskudd/subsidiering	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	357 988	0	364 324
Samlet selvkost	**9 318 727**	**1 105 284**	**400 753**	**1 248 954**	**1 114 581**
Gebyrinntekter	7 003 734	1 268 321	42 765	1 470 194	750 257
Selvkostresultat	**-2 315 993**	**163 037**	**-357 988**	**221 240**	**-364 324**

Kilde: Årsregnskap 2023, noter

2.3.1 Direkte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 slår fast at direkte driftskostnader er kostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes for å produsere og yte selvkosttjenesten. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at dette omfatter alle kostnader som er direkte forbundet med å produsere og yte den

[3] I tabellene bruker kommunen begrepet *subsidiering*. Dette er ikke i henhold til kommunelovens § 15-1 som sier at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Begreper er derfor ikke relevant å ha med her.

tjenesten som det skal betales gebyr for. Det er et krav at utgiftene skal være direkte henførbare til selvkosttjenesten.

Kostnader fordelt på alle typer direkte kostnader som nevnt innledningsvis er undersøkt. Det er gjort utvalg av driftskostnader for alle tre årene som er undersøkt.

Det er undersøkt hvilke typer driftskostnader, slik som lønn, fordeling stillingsandeler direkte lønn og kjøp av varer og tjenester, som inngår i grunnlaget for selvkostregnskapet for 2021, 2022 og 2023. Det er gjort stikkprøver av fakturaer.

Avløp

I selvkostregnskapet for avløp inngår direkte kostnader som lønn til ansatte, strømutgifter til pumpestasjoner, vedlikeholdsutgifter, vannavgift til pumpestasjoner, samt lisenser og programvare knyttet til avløpssystemet. De direkte kostnadene i selvkostregnskapet er kontrollert med grunnlaget i kommunens regnskap.

Selvkostregnskapet for 2021 inneholder to større utgiftsposter til vedlikehold. Den ene er relatert til reparasjon av sjøledning (under kroner 100 000) og den andre gjelder utbedring av pumpestasjoner (over kroner 100 000). I selvkostregnskapet for 2023 er utgifter til inngått forliksavtale trukket ut av etterkalkylen.

Feiing

Direkte driftsutgifter til feiing består av lønn til feier som er ansatt i Frosta kommune og kjøp av tjenester fra Levanger kommune. Selvkostregnskapet for 2021, 2022 og 2023 er kontrollert i forhold til lønn til feier og kjøp av tjenester fra Levanger kommune for fagansvaret for feiing.

Selvkost på feiing omfatter direkte kostnader for feier og utstyr. I tillegg kommer kostnader fra Levanger som er faktura basert på en kontraktsfestet stillingsbrøk.

Brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd gir hjemmel for at feiing og tilsyn med fyringsanlegg kan dekkes av gebyr. Avtalen mellom Innherred brann og redning og Frosta kommune om brann og redningstjenester er gyldig fra 01.01.2021 og gir rammene for tjenestene som kjøpes av selskapet. I tabellen under er avtalte stillingsandeler og fakturerte stillinger og stillingsandeler oppgitt.

Revisor var til stede som observatør under etterkalkulering for 2023, og fikk med dette et direkte innsyn i prosessen.

Tabell 5. Avtalte og fakturerte stillingsandeler

Avtalen med Innherred brann og redning		Fakturert fra Levanger kommune i 2023	
Stilling	Andel	Stilling	Andel
Brannsjef	13	Brannsjef	12,5
Leder brannforebyggende avdeling	13	Leder forebyggende	12,5
Brannforebyggende arbeid	26	Forebyggende	25
Leder beredskap	6,5	Leder beredskap	6,25
Administrativ stilling feiing og tilsyn	13	Feiermester	13
Sum	71,5		69,25

Kilde: Avtale med Innherred brann og redning og fakturaer fra Levanger kommune.

I gjennomgangen av selvkostoppsettet 08.02.2024 ble det informert om at fakturaen fra Levanger ikke er fordelt godt nok på mellom brann og feiing. I en intern epostkorrespondanse i Frosta kommune opplyses det at det i 2022 ble lagt til grunn en fordeling mellom feiervesen og brann, hvor feiervesen ble belastet 26,3 prosent av beløpet. Denne fordelingen legges også til grunn i 2023, og det gjøres en ny vurdering når avtalen med Levanger skal reforhandles eller lyses ut. Slik revisor har forstått det, er feiervesenets andel på 26,3 prosent basert på den fordelingen som ligger i avtalen mellom Frosta kommune og Innherred brann og redning IKS. I fakturaen fra Levanger kommune er prosentandelene noe justert (jf. tabell 5), men revisor har ikke fått noen nærmere dokumentasjon på denne endringen.

Frosta kommune mottok for 2023 to fakturaer fra Levanger kommune med følgende dato, fakturatekst og beløp.

- 30.03.2023 Administrasjon – kjøp av ledelse fra Levanger Brann og Redning kr. 300 936.
- 28.09.2023 Administrasjon - i henhold til avtale kr. 313 304.

I regnskapet til Frosta kommune er kroner 161 545 (26,3 %) belastet feiervesen. I fakturaene fra Levanger kommune er det i tillegg til stillingsandelene i tabellen over belastet kjøring/ diverse med til sammen kroner 40 000 i 2023.

Det er i regnskapet registrert kostnader til bil for feier til forsikring, drivstoff og verksted. Det er bekreftet at feier disponerer en kommunal bil som er 14 år gammel.

Kart- og oppmåling

Frosta kommune kjøper tjenester for kart og oppmåling fra Stjørdal kommune innenfor en vertskommuneavtale. Frosta kommune sitt regnskap for årene 2021, 2022 og 2023 viser at det er noen direkte kostnader ført på tjenesten, slik som abonnement, lisenser og andre mindre driftsutgifter i tillegg til tjenestekjøpet. Frosta kommune mottar fakturaer fra vertskommunen Stjørdal.

Plan og byggesak

Byggesakstjenesten i Frosta ble avsluttet 01.05.2021. Da overtok vertskommunen Stjørdal tjenesten og noen av de ansatte. Frosta kommune har flere gamle reguleringssaker som ikke er ferdigstilt og kommunalsjef samfunn og utvikling har vært involvert i disse sakene sammen med fagavdelingen i Stjørdal. Det foreligger en vertskommuneavtale med Stjørdal kommune som ligger til grunn for selvkostberegningen.

Renovasjon og slam

Det interkommunale selskapet Innherred Renovasjon IKS fører selvkostregnskap for husholdningsrenovasjon, hytterenovasjon og slam. Hver høst mottar Frosta kommune en oversikt over kostnadene som Innherred Renovasjon IKS har og som skal dekkes inn gjennom renovasjonsgebyr, eksempelvis brev av 31.10.2022. Følgende kostnader skal dekkes inn:

- Behandling
- Avskrivinger/beregnede kapitalkostnader
- Transport
- Eiendomsforvaltning
- Felleskostnader (administrasjon, kundesenter og informasjon)
- Gjenvinningsstasjoner
- Serviceavdeling

For slam skal følgende kostnader dekkes inn:

- Varekostnad inkludert behandling
- Avskrivinger/beregnede kapitalkostnader
- Lønnskostnader
- Annen driftskostnad
- Felleskostnader (administrasjon, kundesenter og informasjon)
- Eiendomsforvaltning
- Serviceavdeling

Frosta kommune mottar en etterkalkyle fra Innherred Renovasjon IKS som legges til grunn i kommunens rapportering på selvkost. Frosta kommune mottar hvert år en oppstilling over Innherred Renovasjon IKS sitt selvkostregnskap med fordeling på eierkommunene etter gjeldende selskapsavtale. Regnskapet er satt opp med følgende kostnadsposter:

- Direkte driftsutgifter
- Henførbare indirekte driftsutgifter
- Kalkulatoriske rentekostnader

- Kalkulatoriske avskrivinger
- Andre inntekter

2.3.2 Indirekte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 andre ledd forklarer indirekte kostnader som kostnader til stab- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkost-tjenesten. Andelen som skal tilordnes selvkost skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at dette kan være kunderelaterte funksjoner slik som kundeservice, fakturering og behandling av enkeltsaker. Videre kan det omfatte personaltjenester, juridiske tjenester, regnskap, IKT, arkiv og lignende tjenester. Metoden for å fordele denne typen kostnader er fordelingsnøkler som reflekterer faktisk bruk av funksjonene så godt som mulig. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at det for funksjoner i regnskapet hvor det er snakk om små beløp som har marginal betydning for den gebyrpliktige, kan det benyttes en enklere fordelingsnøkkel slik som for eksempel selvkosttjenestens andel av samlet brutto driftsutgifter.

Revisor har undersøkt grunnlaget for fordeling av indirekte kostnader for selvkostberegningene for 2021, 2022 og 2023. I 2021 utførte kommunen selv både for- og etterkalkyler.

Etter at Momentum ble tatt i bruk ble beregningsmåten for indirekte kostnader endret. Tidligere ble det gjort en prosentvis fordeling av indirekte driftskostnader slik som administrasjon, IKT og annet. Den fordelingen ble ikke oppdatert hvert år, forteller kommunalsjefen. Nå legges regnskapstallene for hvert år til grunn for fordelingen. Det foretas både en forkalkyle i budsjettsammenheng og en etterkalkyle ved regnskapsårets slutt i samarbeid med konsulent fra Momentum. De enkelte fagområdene har blitt mer involvert i kostnadsfordelingen enn tidligere. Ansatte på fagområdene har forutsetninger for å vurdere fordelingene og bidrar til å kvalitetssikre dem, forteller kommunalsjef samfunn og utvikling.

Fra 2022 er indirekte driftskostnader vist i selvkostnoten, jf. tabell 3 og tilsvarende i tabell 4 for 2023. Indirekte kostnader beregnes nå etter my metode, av andel av brutto driftsutgifter. En redegjørelse fra Momentum viser at indirekte driftskostnader på selvkostområdene er beregnet med 3,77 prosent av brutto driftsutgifter. Denne er videre fordelt mellom selvkostområdene på denne måten.

- Avløp 2,48 prosent
- Feiing 0,38 prosent
- Private planforslag 0,14 prosent
- Bygge- og delesak 0,37 prosent
- Oppmåling 0,39 prosent

Fordelingsmodellene er innebygd i regnearket, og det foretas gjennomgang av fordelingene både i budsjett- og regnskapssammenheng. I forbindelse med etterkalkuleringen går representanten fra Momentum og kommunens ansatte detaljert gjennom tidligere fordeling av stillingsandeler, for eventuelt å korrigere for endringer i løpet av året.

Beregning av indirekte driftskostnader før Momentum ble tatt i bruk

Avløp

I selvkostregnskapet for 2021 er indirekte kostnader beregnet som en prosentandel av kostnadene på de relevante områdene i regnskapet. Dette omfatter 4 prosent av kostnader til IKT og 3,3 prosent av kostnader til stabsfunksjoner, lønn og regnskap samt husleie.

Feiing

For 2021 ble selvkostområdet feiing belastet med indirekte kostnader basert på en prosentsats. Dette omfatter 0,5 prosent av IKT, stabsfunksjoner, lønn og regnskap og husleie tilsvarende 7 m^2.

Kart- og oppmåling

I 2021 ble det i etterkalkyle beregnet indirekte kostnader på kart- og oppmålingstjenestene. Dette omfattet 2 prosent av lønn og driftsutgifter IKT og 1 prosent av lønn og driftsutgifter for stab og lønn og regnskap fra Værnesregionen, samt en andel av husleien.

Plan og byggesak

I selvkostregnskapet for 2021 ble det beregnet 1 prosent av lønn og driftsutgifter på IKT, 0,25 prosent av utgifter til stabsfunksjoner, lønn og regnskap og en andel av husleien.

Renovasjon og slam

I brev fra Innherred Renovasjon til deltakerkommunene om renovasjonsgebyr og slampriser 2021, datert 23.10.2020, opplyses det at det er lagt inn i gebyret et administrasjonshonorar som skal dekke kommunenes egne administrative kostnader innen renovasjon. Dette beløpet vil bli utbetalt til kommunene. For Frosta utgjorde det kroner 24 000 i 2021. Samme beløp framgår av tilsvarende brev datert 31.10.2022, gjeldende for 2023.

2.3.3 Direkte kapitalkostnader

Selvkostforskriften § 5 slår fast at direkte kapitalkostnader omfatter avskrivinger og nedskrivinger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivinger og beregnede rentekostnader. Avskrivingene skal beregnes ut fra anskaffelseskost og fordeles over den utnyttbare levetiden.

Alle varige driftsmidler skal avskrives i selvkostkalkylen, også tomter. Eventuelle nedskrivninger som følge av verdifall, som forventes ikke å være forbigående, tas med. Eventuelle reverseringer av nedskrivninger inngår også, og må redusere kapitalkostnaden på reverseringstidspunktet.

I Frosta kommune er det bare selvkostområdet avløp hvor kommunen har egne eiendeler og dermed direkte kapitalkostnader. I etterkalkylene for 2021, 2022 og 2023 er det beregnet kapitalkostnader. Kapitalkostnadene er beregnet ut fra anleggsregisteret og omfatter pumpestasjoner, lager, slamavskiller og rør. Revisor fikk opplyst i møte 08.02.2024 at det er korrigert for anleggsbidrag og tilskudd i det grunnlaget som er lagt inn i anleggsregisteret til Momentum.

Feieren har muntlig bekreftet at han har en kommunal bil, som kun brukes av feieren. Bilen er 14 år gammel. Revisor har ikke funnet bilen i selvkostregnskapet.

2.3.4 Indirekte kapitalkostnader

De indirekte kapitalkostnadene skal ifølge § 5 femte ledd i selvkostforskriften beregnes på samme måte som indirekte driftskostnader, eller settes lik 5 prosent av de indirekte driftskostnadene med fratrekk av eventuelle renter.

I beregningen av selvkost som presenteres i note til regnskapet, gjengitt i tabell to, tre og fire, er det ikke beregnet indirekte kapitalkostnader.

2.3.5 Kalkulatorisk rente

Selvkostforskriftens § 5 fjerde ledd sier at rentekostnader skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. Den norske stats kommunalbank opplyser om prognose for selvkostrente og virkelig selvkostrente. Kalkylerenten[4] er følgende:

- 2021 – 1,96 %
- 2022 – 3,54 %
- 2023 – 4,30 %

Det er kun avløpstjenesten I Frosta kommune som har varige driftsmidler, som det beregnes direkte kapitalkostnader og som det skal beregnes rente av. I etterkalkylene for 2021, 2022 og

[4] www.kbn.com/om-oss/nyheter/2024/kalkylerente-for-2023/

2023 er det beregnet kalkulatorisk rente av kapitalkostnaden med den rentesatsen som kommunalbanken opplyser om.

2.3.6 Prinsippvedtak

For å kunne framføre underskudd må kommunen har gjort et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning av kostnadene på det aktuelle selvkostområdet. Dette gjelder feiing og avløp.

Frosta kommunestyre vedtok 100 prosent kostnadsdekning for avløp og feiing i budsjett-vedtakene for 2021, 2022 og 2023, henholdsvis i sakene 2021/72, sak 77/2022 og sak 120/2023.

2.3.7 Selvkostfond

Selvkostforskriftens § 8 andre ledd sier at differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag skal føres mot et selvkostfond. Et overskudd på selvkostfondet skal tilbakeføres ved å finansiere et underskudd innen fem år. Et underskudd skal dekks av framtidig overskudd senest det femte året etter at underskuddet oppsto. I forskriften åpnes det opp for at et underskudd kan framføres ut over fem år, hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for framtidig bruk av gjennomførte investeringer.

I tabellene under er utviklingen i selvkostfond for perioden 2021-2023 gjengitt.

Tabell 6. Selvkostfond 2021-2023 avløp

Avløp	**2021**	**2022**	**2023**
Selvkostfond 01.01	116 513	601 096	817 585
Resultat	477 619	191 842	-2 314 993
Selvkostfond 31.12	601 096	817 585	-1 512 011

Kilde: Årsregnskapet Frosta kommune

Tabell 7. Selvkostfond 2021-2023 feiing

Feiing	**2021**	**2022**	**2023**
Selvkostfond 01.01	-365 645	-420 459	-405 319
Resultat	-54 814	29 486	163 037
Selvkostfond 31.12	-420 459	-405 319	-256 193

Kilde: Årsregnskapet Frosta kommune

Revisor har undersøkt selvkostfondet på feiing nærmere, ettersom det er negativt alle de tre årene som er undersøkt. Årsregnskapet for 2020 viser at feiing gikk med kroner 4 422 i underskudd, i 2019 gikk området med kroner 41 171 i underskudd og i 2018 gikk selvkostområdet med kroner 300 484 i underskudd.

Tabell 8. Selvkostfond 2021-2023 renovasjon

Renovasjon	2021	2022	2023
Selvkostfond 01.01	114 891	101 576	-74 742
Resultat	22 450	-176 784	-187 710
Selvkostfond 31.12	139 593	-75 208	-262 452

Kilde: Årsregnskap Frosta kommune 2021-2023

Frosta kommune mottar noteoversikt for husholdning- og hytterenovasjon fra Innherred Renovasjon, som tas inn i årsregnskapet. Revisor har ikke funnet rapportering på selvkostfond for slam. Økonomisjefen informerer om at kommunen tar oppsettet som kommer fra Innherred Renovasjon IKS inn i notene i årsregnskapet. Dette oppsettet inneholder ikke slam.

For selvkostområdet plan og byggesak og selvkostområdet kart og oppmåling er det negativt resultat på selvkostområdene i 2021, og det føres ikke underskudd til selvkostfond. I 2022 og 2023 er selvkostområdene i kommunens årsregnskap delt inn i private planforslag, bygge- og delesak og oppmåling. Alle områdene begge årene, med unntak og bygge- og delesak i 2023, har underskudd. For bygge- og delesak er det ført et selvkostfond ved årets slutt på kroner 225 992. Selvkostforskriftens § 8 fjerde ledd regulerer at det ikke er mulig å fremføre underskudd på selvkostområder som er gebyrbelagt etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova.

2.3.8 Dokumentasjon

Revisor har fått tilgang til selvkostberegninger for perioden 2021 til 2023 som grunnlag for revisjonen. I tillegg er for- og etterkalkyle på avløp for 2019 tilsendt. Forkalkylen viser kostnadsposter og fordelingsnøkler som er brukt. Det finnes også et anleggsregister med oppdatert status for året.

2.4 Revisors vurderinger

2.4.1 Direkte kostnader

Revisjonskriteriet er at det er direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.

Revisor vurderer at Frosta kommune har brukt direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som grunnlag for beregning av selvkost.

Revisor finner at kostnader som er ført i kommunens regnskap ligger til grunn for selvkostberegningene. Det er ikke funnet noen vesentlige feil eller mangler. I selvkost-beregningene som kommunen selv gjør, inngår driftskostnader som kan knyttes direkte til selvkosttjenestene. På de områdene Frosta kommune kjøper tjenester fra andre kommuner inngår fakturaene for tjenestene som direkte driftskostnader. Revisor finner at Frosta kommune har en avtale med Innherred brann og redning IKS som ligger til grunn for kostnadsfordeling. Men selskapet ble avviklet i 2022, og revisor oppfatter at Levanger kommune har fulgt opp samarbeidet med Frosta kommune uten at dette er formalisert. Revisor er av den oppfatning at fakturagrunnlaget for feiing tydeligere bør skille mellom selvkost-området feiing og andre tjenester som leveres av Levanger kommune. Frosta kommune har henvist til avtalen med Innherred brann og redning IKS, som er avviklet. Revisor finner at fakturaoppsettet delvis bygger på denne avtalen.

2.4.2 Indirekte kostnader

Revisjonskriteriet er at det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjenesten som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.

Revisor vurderer at Frosta kommune beregner selvkost basert på regnskapet og sjablongmessige fordelinger som oppdateres.

Revisor finner at Frosta kommune bruker fordelingsnøkler som oppdateres. Beregning av indirekte driftskostnader skjer med utgangspunkt i regnskapet, noe som er i henhold til regel-verket. Kommunen bruker fordelingsnøkler som oppdateres. Veilederen til selvkostforskriften (2024) viser til at det kan være hensiktsmessig å tilordne indirekte kostnader til selvkost ved bruk av faste fordelingsnøkler som oppdateres med jevne mellomrom.

2.4.3 Direkte kapitalkostnader

Revisjonskriteriet er at beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost.

Revisor finner at direkte kapitalkostnader er basert på registreringer i anleggsregisteret.

For de selvkostområdene Frosta kommune kjøper tjenester fra andre kommuner eller selskaper, vil ikke Frosta kommune ha egne kapitalkostnader. Unntaket er feiing hvor Frosta kommune har et samarbeid med Levanger kommune, men hvor feieren med ansvar for feiing

og tilsyn er ansatt i Frosta kommune. Revisor har undersøkt hvorfor det ikke framkommer noen kapitalkostnader i forbindelse med at feieren disponerer kommunal bil. Bilen er 14 år og antas dermed å være nedskrevet i regnskapet. Den dagen bilen må skiftes ut må det beregnes kapitalkostnader i selvkostberegningene.

De direkte kapitalkostnadene på selvkostområdet avløp er knyttet til eget anleggsregister som er lagt inn i Momentum.

2.4.4 Indirekte kapitalkostnader

Revisjonskriteriet er at beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrekk fra inntekter.

Revisor vurderer at Frosta kommune ikke beregner indirekte kapitalkostnader.

Revisor finner at det ikke er beregnet indirekte kapitalkostnader på selvkostområdene i 2021 til 2023. Beregning av indirekte kapitalkostnader kunne vært aktuelt for områdene avløp og feiing for de delene av tjenesten som Frosta kommune har ansvaret for.

2.4.5 Kalkulatorisk rente

Revisjonskriteriet er at det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.

Revisor finner at Frosta kommune har brukt riktig kalkulasjonsrente.

I Momentum ligger kalkulasjonsrenten inne i programmet, med link til Den norske stats kommunalbank. Det betyr at programmet legger til rette for at rett kalkulasjonsrente brukes. Når kommunen selv gjorde beregningene i 2021 ble det også benyttet riktig rente.

2.4.6 Prinsippvedtak

Revisjonskriteriet er at kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.

Revisor vurderer at Frosta kommune har gjort prinsippvedtak for feiing og avløp om 100 prosent inndekning av kostnadene på selvkostområdene.

Revisor finner at kommunestyret har vedtatt 100 prosent kostnadsdekning for avløp og feiing. Dette er de to selvkostområdene hvor kommunen selv kan bestemme graden av kostnadsdekning. Et prinsippvedtak om 100 prosent kostnadsdekning gir grunnlag for å framføre underskudd senere år.

2.4.7 Selvkostfond

Revisjonskriteriet er at overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond, og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.

Revisor vurderer at Frosta kommune har balansert overskudd og underskudd på selvkostfondene innenfor regelverket, med unntak av feiing som ikke har klart å dekke opp underskuddet fra 2018 fram til 2023. Dette betyr at kommunen ikke har tatt tilstrekkelig med gebyr til å dekke opp kommunens kostnader med feiing.

Revisor finner at selvkostfond for slam fra Innherred Renovasjon ikke inngår i noten til selvkostområdet, men er satt opp i oversendelse av grunnlaget for gebyrregulativ. Det er derfor uklart om det blir overskudd eller underskudd på selvkostområdet. I selvkostfondet for husholdningsavfall er det avvik mellom utgående beholdning for 2021 og inngående beholdning for 2022 som det ikke er gjort rede for.

Frosta kommune har ikke ført underskudd i 2021 på områdene plan- og byggesak og selvkostområdet kart og oppmåling i selvkostfondet. Dette er i tråd med regelverket. Det er slik at underskudd på gebyrområder etter plan- og bygningsloven ikke kan framføres, men må dekkes av kommunen selv det enkelte år. Når Momentum ble tatt i bruk i 2022 ble inndelingen på områdene litt annerledes med private planforslag, bygge- og delesak og oppmåling.

Selvkostfondet på feiing har gått med underskudd i flere år, og underskuddet er ikke dekket opp i løpet av en femårs periode. Det betyr at Frosta kommune har dekket deler av kostnadene på området. Frosta kommune har et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning av kostnadene på feiing, som gjør at kommunen kan dekke inn tidligere års underskudd.

2.4.8 Dokumentasjon

Revisjonskriteriet er at kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.

Revisor finner at Frosta kommune har dokumentert selvkostberegningene for de siste fem årene.

Etter at Frosta kommune tok i bruk Momentum, blir dokumentasjon på selvkostberegninger liggende i modellen. Når det gjelder dokumentasjon fra tidligere år har revisor fått dokumentasjon fra 2019 på avløp, som en stikkprøvekontroll på det største selvkostområdet som kommunen har ansvar for.

3 GEBYRFASTSETTELSE

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for gebyrfastsettelse.

Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen.

- *Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.*
- *Gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.*

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Gebyrfastsettelse i kommunen

3.3.1 Hjemler for fastsettelse av gebyr

Avløp

Frosta kommune har lokal forskrift for kommunale avløpsgebyr (FOR-2007-12-11-4976). Den sier ikke noe om nivået på gebyret, men sier i § 4 at kommunestyret fastsetter gebyrsatsene. Frosta kommune har vedtatt en ny forskrift om kommunale avløpsgebyr (FOR-2023-12-15-2217) som trer i kraft 01.01.2024. Den endrer FOR-2007-12-11-4976.

Den nye lokale forskriften § 4.2 omhandler gebyrsatser, og de skal settes slik at de ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen. § 7 gir bestemmelser om årsgebyr, og årsgebyret består av et fastgebyr og et forbruksgebyr som er mengdeavhengig. Forbruksgebyret beregnes etter målt eller stipulert forbruk, som vannforbruk i $m^{3.}$. Gebyrene per m^3 gjelder for alle tilknyttet avløpsnettet. Stipulert vannforbruk er basert på bebyggelsens størrelse og kategori. Videre presiseres det at for bolighus stipuleres forbruket basert på areal og type eller etter vannmålt forbruk. § 5 har bestemmelser om at arealberegninger og bruksareal (BRA) legges til grunn.

Den nye forskriften ble vedtatt i formannskapet i Frosta kommune 15.12.2023, sak 143/2023 forskrift om kommunale avløpsgebyrer 2023. Formannskapet fikk delegert myndighet til å fatte endelig vedtak i saken i kommunestyremøtet 12.12.2023, sak 109/2023.

Renovasjon og slam

Forskrift for husholdningsavfall, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik og Leksvik kommuner, Sør- Trøndelag og Nord-Trøndelag, § 11 fastsetter at abonnenter skal betale avfallsgebyr. § 12 hjemler differensiering av gebyr og at gebyr og gebyrdifferensiering vedtas årlig av kommunen.

Frosta kommune vedtok 12.12.2023, sak 112/2023 ny renovasjonsforskrift og ny slamforskrift. De nye forskriftene er et resultat av en lang prosess blant annet for å sikre at forskriftene er i tråd med gjeldende regelverk og føringer knyttet til avfalls- og slamhåndtering, heter det i saksframlegget til sak 112/2023. Revisor har ikke funnet denne renovasjonsforskriften på Lovdata. Innherred Renovasjon har i en epost bekreftet at alle eierkommunene har vedtatt den nye forskriften. I den nye forskriften omhandler § 3-1 gebyr, og sier i tredje ledd at samlet skal avfallsgebyrene dekke de totale kostnadene ved å levere renovasjonstjenester for husholdningsavfallet (selvkost), jf. forurensingsloven § 34. Denne forskriften finnes heller ikke på hjemmesiden til Frosta kommune, under lokale forskrifter.

Plan, byggesak og matrikkel

Frosta kommune vedtok ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune den 12.12.2023, sak 113/2023. Kommunalsjefen forteller at den nye forskriften er basert på en flerdelt gebyrmodell med medgått tid i stedet for areal som var tidligere. Modellen bygger på den samme beregningsmodellen som Stjørdal kommune har. I § 1-2-1 om betalingsplikt og gebyrsatser står det at kommunestyret vedtar gebyrsatsene til forskriften i den årlige budsjettbehandlingen og fastsetter når de skal tre i kraft. Revisor har ikke funnet forskriften på Lovdata. Den finnes heller ikke på hjemmesiden til Frosta kommune, under lokale forskrifter.

Feiing

I oppstartsmøtet fortelles det at kommunen kjøper feiertjenesten fra Levanger kommune og jobber etter samme forskrift som Levanger kommune. Kommunen har ikke utarbeidet egen forskrift, men ser behovet for å ha en egen forskrift.

Levanger kommune har en forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg og om regulering av feiegebyr. Forskriften gjelder Levanger kommune og trer i kraft fra 01.01.2023. Levanger har vedtatt 100 prosent dekningsgrad.

3.3.2 Årlig gebyrfastsettelse

Kommunestyret i Frosta vedtok 12.12.2023 budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. I saken framgår kommunale avgifter og gebyr i et eget vedlegg i budsjettdokumentet.

Avløp

For avløp opplyses det i budsjettdokumentet at gebyrsatser er basert på høringsutkast til ny gebyrforskrift for arealforvaltning i Frosta kommune, som har høringsfrist 12.11.2023. Gebyrsatsene forutsetter vedtak om ny forskrift i kommunestyret 12.12.2023.

AVLØPSGEBYR = Fastledd + mengdeledd		
Avløpsgebyr mengdeledd **bolig under 90m2**	**4220**	**5 275**
Avløpsgebyr mengdeledd **bolig over 90m2**	**7591**	**9 489**
Avløpsgebyr mengdeledd **Fritidsenhet**. Omhandler all type enhet til fritidsbruk med innlagt vann. Eksempelvis men ikke begrenset til hytte, villavogn, spikertelt, naust og lignende.	**3738**	**4 673**
Avløpsgebyr mengdeledd **Innredet garasje** med innlagt vann og avløp	**3738**	**4 673**
Avløpsgebyr mengdeledd **Gårdsbruk Driftsbygninger** med innlagt vann	**5063**	**6 329**
Avløpsgebyr mengdeledd **Næringslokaler, institusjoner, verksteder, foretninger, kontorer, forsamlingslokaler og lignende**:		
Næring inntil 299 m2	**5063**	**6 329**
Næring 300 - 599 m2	**8314**	**10 393**
Næring 600 - 1999 m2	**23484**	**29 355**
Næring 2000 - 5999 m2	**55992**	**69 990**
Næring 6000 - 9999 m2	**98132**	**122 665**
Næring over 10 000 m2	**146292**	**182 865**
Årsgebyr avløp iht. forurensingsforskriftens kap. 15 og 15A (Oljeholdig, fotokjemikalieholdig og amalgamholdig avløpsvann)	**5484**	**6 855**
Årsgebyr avløp for ubebodd enhet frafaller etter 1 år dokumentert uten bruk. Forutsetter plombering av vann inn.		

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Figur 1. Avløpsgebyr 2024

I sak 113/23 vedtok Frosta kommunestyre ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune.

Renovasjon og slam

Om årsgebyret for renovasjon står det i budsjettdokumentet til Frosta kommune, at det i henhold til selskapsavtalen er lagt opp til lik pris i alle kommuner. I dette ligger at alle kostnader Innherred renovasjon IKS har, det vil si prisen som abonnentene må betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Innherred renovasjon IKS sin prisberegning er grunnlaget for endelig gebyrvedtak i deltakerkommunene. For 2024 er det fra styrets side lagt opp til en økning i prisene med 9 prosent for husholdningsrenovasjon og 20 prosent for hytte- og fritids-renovasjon. I budsjettdokumentet er følgende gebyroversikt presentert, figur 2.

Alle satser er inklusiv merverdiavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 091,25	3 370,00	278,75	9,02 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	5 378,75	5 863,00	484,25	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	7 236,25	7 888,00	651,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 256,25	1 463,00	206,75	16,46 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	1 800,00	-200	-10,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 283,75	4 669,00	385,25	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	500	500	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	9 000,00	9 000,00	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per par	0	250	250	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	2 500,00	500	25,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 905,00	4 256,00	351	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 892,50	5 333,00	440,5	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	6 582,50	7 175,00	592,5	9,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	300	400	100	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	525	525	0	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per enhet	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	450	450	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	600	600	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	1 250,00	1 250,00	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	400	400	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	0	525	525	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-450	-500	-50	11,11 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-675	-675	0	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Figur 2. Gebyroversikt renovasjon 2024

Renovasjonsgebyr og slamgebyr for 2023 ble vedtatt som en egen sak i kommunestyret 13.12.2022. Saksframlegget viser Innherred Renovasjon IKS sitt kostnadsbudsjett og forslag til priser. Det opplyses at for alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal

dekke kommunenes egne administrative kostnader innen renovasjon. For Frosta utgjør dette kroner 24 000 i 2023.

Plan, byggesak, matrikkel

I budsjettdokumentet er hele forslaget til gebyrforskriften for arealforvaltning med gebyrsatser tatt inn. Selve gebyrbestemmelsene om private planforslag, bygge- og delesaker, eier-seksjonering og oppmålingsforretning er omfattende og forskriften er tatt inn som eget vedlegg, vedlegg tre i denne rapporten.

I intervjuet med økonomisjef og kommunalsjef samfunn og utvikling fortelles det at for 2024 har Frosta og Stjørdal valgt å ha like satser selv om det er noe ulik type saksbehandling.

Feiing

Figur tre viser feiegebyrene som Frosta kommunestyre vedtok i sak 120/23.

Beskrivelse	Sats	Økning	Ny sats	Inkl. mva
TILSYN/FEIING HELÅRSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør **pr. år**	922	4,0 %	959	1 199
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør **pr. år**	497	4,0 %	517	646
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver **pr. år**	497	4,0 %	517	646
Videokontroll av pipe **pr. time**	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder **pr. time**	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger **pr. time**	426	4,0 %	443	553
TILSYN/FEIEGEBYR FRITIDSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør **pr. tilsyn/feiing**	1 561	4,0 %	1 624	2 029
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør **pr. tilsyn/feiing**	851	4,0 %	886	1 107
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver **pr. tilsyn/feiing**	851	4,0 %	886	1 107
Videokontroll av pipe **pr. time**	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder **pr. time**	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger **pr. time**	426	4,0 %	443	553

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Figur 3. Feiegebyr 2024

Den 15.12.2020 vedtok Frosta kommunestyre årsbudsjett for 2021 og økonomiplan 2021-2024. Her er kommunale avgifter og gebyrer et eget vedlegg i budsjettdokumentet. For 2021 er det gebyrer for selvkostområdene avløp/feiing, matrikkellova (kart og oppmåling) og bygge- og reguleringssaker.

I budsjettet for 2022 (vedtatt 14.12.2021) er kommunale avgifter og gebyrer et eget vedlegg i budsjettdokumentet. Følgende selvkostområder er med; byggesak, dispensasjoner og fravik fra bestemmelser, plansaker, oppmålingsforretning etter matrikkelforskriften, eier-seksjoneringslovgivningen, avløpsgebyr, tilsyn/feiing helårsbolig og tilsyn/feiing fritidsbolig.

Budsjett for 2023 ble vedtatt i kommunestyret 13.12.2022. Kommunale avgifter og gebyr er et eget vedlegg i budsjettdokumentet. Følgende selvkostkategorier gjenfinnes i gebyroversikten. Byggesak, dispensasjonssaker og fravik fra bestemmelser, plansaker, oppmålingsforretning etter matrikkelforskriften, eierseksjoneringslovgivningen, avløpsgebyr, tilsyn/feiing helårsbolig og tilsyn/feiing fritidsbolig.

3.4 Revisors vurdering

3.4.1 Hjemmel for fastsettelse av gebyr

Revisjonskriteriet er at Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.

Revisor vurderer at kommunen ikke har hjemmel i egen forskrift for fastsettelse av gebyr på alle selvkostområdene.

Frosta kommune har egen forskrift for fastsettelse av gebyr på avløp fra 2007 og den erstattes av ny forskrift som trer i kraft 01.01.2024. Gebyrfastsettelsen på renovasjon og slam framgår av forskrift for husholdningsavfall og forskrift for slam, begge fra 2006. Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune ble vedtatt 12.12.2023 og er gyldig for 2024. Revisor har ikke funnet hjemler for gebyr etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova andre steder enn i selve gebyr-regulativet som vedtas, for 2023 og tidligere.

Frosta kommune har ingen forskrift som hjemler feieavgift.

På feiing og avløp har kommunen vedtatt 100 prosent kostnadsdekning i 2021 til 2023 som en del av det årlige budsjettvedtaket. Den nye forskriften på avløp er ikke tydelig på at det skal være 100 prosent kostnadsdekning, noe som innebærer at kommunen bør fortsette praksisen med å vedta dekningsgraden på selvkostområdet som en del av budsjettvedtaket.

De ulike særlovene, eksempelvis brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd, henviser til at kommunen selv kan fastsette lokal forskrift om gjennomføring av gebyrer. Det er en diskusjon om at et vedtak i kommunestyret er tilstrekkelig i forhold til at det etterspørres en forskrift. Et brev fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, datert 11.10.2023 illustrerer dette.

De nylige vedtatte forskriftene finnes ikke på Lovdata (www.lovdata.no). Justisdepartementets veileder om forskriftsarbeid for kommuner fra 2002 sier at kommunale avgiftsforskrifter som i hovedsak bare inneholder opplysninger om selve avgiften, ikke trenger kunngjøres i Norsk

Lovtidend. Revisor er av den oppfatning at kunngjøring i Norsk Lovtidend (www.lovdata.no) vil gi en god offentlig informasjon. Dette gjelder spesielt hvis det finnes en tidligere forskrift som blir opphevet med den nye. Frosta kommune har på hjemmesiden en oversikt over lokale forskrifter, men her finnes ikke forskriften om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eier-seksjonsloven og matrikkellova og heller ikke husholdningsavfall og slam. Oversikten på hjemmesiden er linket til www.lovdata.no.

3.4.2 Årlig gebyrfastsettelse

Revisjonskriteriet er at gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.

Revisor vurderer at Frosta kommune vedtar årlige gebyrer for selvkostområdene.

4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

4.1 Konklusjon

Følgende problemstillinger besvares i denne forvaltningsrevisjonen.

1. **Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?**
2. **Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?**

Revisor konkluderer med at beregningsgrunnlaget for selvkost i Frosta kommune i det alt vesentlige er i henhold til regelverket.

Etter at kommunen har tatt i bruk Momentum har selvkostberegningene blitt mer satt i system og mer oversiktlige. Det styrker også beregningene at ansatte på enhetene deltar i prosessen med fordelingsnøkler.

En mangel er at selvkostregnskapet på slam ikke framgår. Selvkostfondet på feiing har et underskudd som ikke er dekket opp i løpet av fem år.

Revisor konkluderer med at det fra 2024 er hjemler for gebyrfastsettelse på selvkostområdene, men at det tidligere har manglet på noen områder.

Frosta kommune har gjort vedtak om kostnadsdekning på feiing og avløp, som en del av det årlige budsjettvedtaket. Hjemmel for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova ble vedtatt i kommunestyret 12.12.2023. Den gir da hjemmel for fastsettelse av disse gebyrene fra 2024, men ikke tidligere.

4.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere følgende:

- Etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS.
- Sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år.
- Utarbeide gebyrforskrift for feiing.
- Sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten.

KILDER

Avtale mellom Innherred brann og redning og Frosta kommune om brann og redningstjenester m.m. (for perioden 01.01.2021 til 31.12.2025)

Brev 11.10.2023. Kommunale gebyrforskrifter for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) FOR-2004-06-01-931. Klima- og miljødepartementet.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) FOR-2004-06-01-930. Klima- og miljødepartementet.

Forskrift for husholdningsavfall, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik, og Leksvik kommuner, Sør- Trøndelag og Nord-Trøndelag. (renovasjonsforskrift) FOR 2006-10-31-1709

Forskrift for slam, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik og Leksvik kommuner, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. FOR-2006-10-31-1710.

Forskrift om avløpsgebyr, Frosta kommune, Sør-Trøndelag FOR-2007-12-11-4976. OPPHEVET

Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) FOR-2009-12-20-2398. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Forskrift om brannforebygging FOR-2015-12-17-1710. Justis- og beredskapsdepartementet

Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) FOR-2019-12-11-1731. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg og om regulering av feiegebyr, Levanger kommune Trøndelag FOR-2022-12-14-2308

Forskrift for kommunale avløpsgebyr, Frosta kommune, Trøndelag FOR-2023-12-15-2217.

Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune. Vedtatt i kommunestyret Frosta 12.12.2023, sak 113/2023.

Forskriftsarbeid for kommuner (2002). Veileder. Justis- og politidepartementet. Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) LOV-1981-03-13-6. Klima- og miljødepartementet.

Frostating lagmannsrett 2023-08-22. LF-2023-104673. Gebyr for feiing og tilsyn. Brann- og eksplosjonsloven § 11 og § 28.

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven) LOV-2002-06-14-20. Justis- og beredskapsdepartementet.

Lov om eigedomsregistrering (matrikkellova) LOV-2005-06-17-101. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) LOV_2008-06-27-71. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpslova) LOV-2012-03-16-12. Klima- og miljødepartementet.

Lov om eierseksjonering (eierseksjonsloven) LOV-2017-06-16-65. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling. Kommunal- og regionaldepartementet.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak, administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Kommuneloven
- Plan- og bygningsloven
- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften
- Matrikkellova
- Brann- og eksplosjonsvern
- Lov om vass- og avløpsanlegg
- Matrikkelforskriften
- Selvkostforskriften, FOR-2019-12-11-1731
- Forskrift om brannforebygging, FOR-2015-12-17-1710
- Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling.
- Veileder til selvkostforskriften, H-2465, 2020
- Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker H-2514-b
- Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker. Veileder 2514-b. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Beregningsgrunnlag

Kommunelovens § 15-1 andre ledd sier at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Tredje ledd sier at samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

a) *Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost.*
b) *Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnete rentekostnader.*

c) *Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.*

Det er fastsatt en egen selvkostforskrift (FOR-2019-12-11-1731). Forskriften gjelder for beregningen av samlet selvkost for et tjenesteområde når det er fastsatt i lov eller forskrift at kommunens eller fylkeskommunens gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten (§ 1). Beregningsgrunnlaget for selvkost er regnskapsførte utgifter eller kostnader og regnskapsførte inntekter (§ 3 første ledd). Dette innebærer at selvkostregnskapet må være en etterkalkyle som er basert på det endelige regnskapet, både for fordelte direkte kostnader, indirekte kostnader med fordelingsnøkler og kapitalkostnader (grunnlag kapitalkostnader, kalkulatoriske avskrivninger og renter). I beregningsgrunnlaget inngår både direkte og indirekte driftskostnader.

Direkte og indirekte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 gir regler for beregningen av direkte og indirekte driftskostnader.

- *Direkte driftskostnader omfatter kostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes for å produsere og yte selvkosttjenesten.*
- *Indirekte driftskostnader omfatter kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. Andelen indirekte driftskostnader som tilordnes selvkost, skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene.*
- *Kostnader til administrativ ledelse, folkevalgte organer etter kommuneloven § 5-1 eller eierorganer skal ikke inngå i selvkost.*

Direkte og indirekte driftskostnader

Både direkte og indirekte kapitalkostnader skal inngå i beregningsgrunnlaget. Selvkost-forskriften § 5 gir regler om direkte og indirekte kapital.

> *Kapitalkostnader omfatter avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivninger og beregnete rentekostnader.*

Hovedprinsippene er at anleggsmidler skal beregnes ut fra prisen på anskaffelsestidspunktet. Avskrivingene skal foretas planmessig utover den utnyttbare levetiden til det varige driftsmidlet. Det skal finnes et eget grunnlag for beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader. Her skal ikke byggelånsrenter tas med og anleggsbidrag skal ikke trekkes fra. Tomtekostnader kan inngå i grunnlaget for kapitalkostnader. Den utnyttbare levetiden kan settes lik avskrivningsperioden i virksomhetens årsregnskap.

Salg og utrangering av varige anleggsmidler er regulert i § 6 i selvkostforskriften. Differansen mellom salgssum og restverdi i grunnlaget for kapitalkostnader skal inngå i selvkost som en inntekt eller en nedskriving (dette er forskjellig fra kommuneregnskapet). Rentekostnadene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. § 5 femte ledd omtaler at indirekte kapitalkostnader som kan henføres til indirekte driftskostnader skal enten tilordnes selvkost på samme måte som indirekte driftskostnader, eller settes lik fem prosent av de indirekte driftskostnadene etter fratrekk for inntekter knyttet til selvkostområdet.

Selvkostfond

Overskudd og underskudd i selvkost reguleres i § 8 i selvkostforskriften. Årets samlede selvkost utgjør gebyrgrunnlaget. De virkelige gebyrinntekter kan føre til at det blir overskudd eller underskudd. For avløp og feiing har kommunen selv muligheter til å bestemme om gebyret skal dekke 100 prosent av kostnadene, altså full dekning av selvkost. Dette kan fastsettes gjennom lokal forskrift eller annet prinsippvedtak. Et vedtak om 100 prosent dekking gir grunnlag for å framføre tidligere underskudd på selvkostområdet.

Overskudd skal settes av på et selvkostfond og underskudd skal dekkes av selvkostfondet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. Et underskudd som er fremført, skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto. Et underskudd kan likevel fremføres ut over fem år, hvis dette er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av gjennomførte investeringer.

Et selvkostfond skal renteberegnes, jf. § 8 femte ledd. Ved årets slutt skal det legges til beregnede renteinntekter på selvkostfondet. Renteinntektene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige beholdning på fondet og kalkylerenten. På de områdene hvor kommunen har vedtatt full selvkost skal negative fond tilleggs rente.

Korrigering av tidligere års feil

Selkostforskriften § 7 gir regler om korrigering av tidligere års feil. Hvis vesentlige feil i tidligere år har vært til ugunst for bruker skal den tas inn som en inntekt i selvkost. Hvis til ugunst for bruker skal den ikke tas inn i selvkost som kostnad (gjelder ikke renovasjon og slam).

Dokumentasjon

Det stilles krav til at kommunen og fylkeskommunen skal ha dokumentasjon av hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort og dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år. (§ 9)

Utledede revisjonskriterier.

Selvkost skal beregnes etter følgende kriterier:

1) *Det er de direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.*
2) *Det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjeneste som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.*
3) *Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost).*
4) *Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrekk fra inntekter.*
5) *Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.*
6) *Kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.*
7) *Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.*
8) *Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.*

Gebyrfastsettelse

Utgangspunktet for gebyrfastsettelsen er § 8 i selvkostforskriften, som sier at årets samlede selvkost utgjør årets gebyrgrunnlag. På de enkelte selvkostområdene er hjemmelen for gebyrfastsettelse i lover på de ulike områdene.

Plan og byggesak – Plan og bygningsloven § 33-1 hjemler at kommunestyret selv kan gi forskrift om gebyr for behandling av saker og andre oppgaver etter plan- og bygningsloven.

Når det gjelder oppmåling og matrikkelføring jf. matrikkellova § 32, **kan** kommunen ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferdigelse av matrikkebrev og annet arbeid etter denne loven etter regulativ fastsatt av kommunen selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eierseksjoner kan det ikke tas andre gebyr enn det som er fastsatt i eierseksjonsloven. Matrikkelforskriften kapittel fem gir nærmere regler om gebyr og betaling.

I Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) slås det fast at gebyret ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Samtidig heter det at det aksepteres en viss grad av standardisering av gebyrsatsene med utgangspunkt i de gjennomsnittlige utgiftene til vedkommende sakstype.

Avløp – Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 5 sier at kommunen i forskrift kan fastsette størrelsen på gebyr og gi nærmere regler om gjennomføring av gebyrvedtaket og innkrevingen. Det er forurensningsforskriften § 16-1 som gir regler for bruk av selvkost på dette området. § 16-1 andre ledd sier at kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av gebyrene samt gebyrenes størrelse. Videre sier § 16-1 i forurensningsforskriften at det ved beregning av selvkost, bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregningen av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn. § 16-1 andre ledd innledes med at kommunen fasetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften.

For vannforsyning og avløpshåndtering **bør** brukerne bære kostnaden forbundet med tjenestene, men kommunen er ikke pålagt full kostnadsdekning. Dette er regulert i vass- og avløpsanlegglova og i forurensningsforskriften, som i § 16-1 sier at vann- og avløpsgebyr ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Miljødirektoratets kommentar[5] til § 16-1 er at intensjonen er at brukerne av tjenestene i kommunene skal dekke alle kostnader i forbindelse med kommunale vann- og avløpsanlegg. Prinsippet om at forurenser skal betale, jf. forurensningsloven § 2 nr. 5, tilsier også at kommunen dekker alle kostnadene på avløpssektoren gjennom gebyr.

Renovasjon – Forurensningsloven § 34 gir regler om fastsettelse av avfallsgebyr. Kostnadene forbundet med avfallssektoren skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene. For avfall som kommunen har plikt til å samle inn (husholdningsavfall) må ikke gebyret overstige kommunens kostnader. Avfallsforskriften § 15-3 har bestemmelser om fastsettelse av avfallsgebyret. For

[5] Vann- og avløpsgebyr-kommentarer - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)

renovasjon og slambehandling **skal** selvkost danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling. Dette er regulert i forurensningslovens § 34 og § 26.

Feiing – Brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd sier at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

For feiertjenesten **kan** kommunen kreve brukerbetaling som maksimalt dekker selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning, jf. brann- og eksplosjonsvernloven, § 28. Andre ledd i § 28 sier at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

En beslutning i Frostating lagmannsrett 2023-08-22 presiserer at kommunen ikke har myndighet til å vedta forskrift om hyppigheten av feiing og tilsyn, ettersom forskrift om brannforebygging § 17 sier at feiing og tilsyn skal skje etter en konkret vurdering av behovet.

Utledede revisjonskriterier:

- *Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.*
- *Gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.*

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

FROSTA KOMMUNE

REVISJON MIDT-NORGE SA
Att.Margrete Haugum
Brugata 2
7715 STEINKJER

Deres ref	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2023/4668-14	Ingvild Øfsti	13.05.2024

Forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse

Takk for høringsutkast for rapport på forvaltningsrevisjon på området Selvkost. Frosta kommune har følgende kommentarer til høringsutkastet:

Side 8: «Intervjuer»:
Det står: «Det er skrevet referat fra møtene. Referatet fra oppstartsmøtet er ikke godkjent, og revisor har gjort oppmerksom på dette i oversendelsen av foreløpig rapport til uttalelse. Referat fra de to andre intervjuene er godkjent. I etterkant av intervjuene er det sendt over enkelte oppklarende spørsmål til kommunen som delvis er besvart. Revisor tok telefonisk kontakt med feier for å få bekreftet at vedkommende brukte en kommunal bil i sin jobb»

22.04.2024 ble følgende sendt per e-post. «Det stemmer at det er Frosta kommune som eier bilen og øvrig utstyr. Levanger kommune (tidligere Innherred brann og redning) har det faglige ansvaret.»

Side 18:
Det står: Etter at Momentum ble tatt i bruk ble beregningsmåten for indirekte kostnader endret. Tidligere ble det gjort en prosentvis fordeling av indirekte driftskostnader slik som administrasjon, IKT og annet. Den fordelingen ble ikke oppdatert hvert år, forteller **kommunalsjefen.** Nå legges regnskapstallene for hvert år til grunn for fordelingen. Det foretas både en forkalkyle i budsjettsammenheng og en etterkalkyle ved regnskapsårets slutt i samarbeid med konsulent fra Momentum.

Det er økonomisjefen i Frosta kommune som gjør vurdering av indirekte kostnader, og som bør siteres på utsagnet dersom det skal siteres.

Side 19 "Kart og oppmåling":
Det står: "I 2021 ble det ikke beregnet indirekte kostnader på kart- og oppmåling." Dette er ikke korrekt.
Det korrekte er: "I selvkostregnskapet for 2021 ble det beregnet 2 prosent av lønn og driftsutgifter på IKT, 0,5 prosent av utgifter til stabsfunksjoner, lønn og regnskap og en andel av husleien.

Postadresse: Fånesvegen1, 7633 Frosta
Telefon: 74 80 88 00
Epostadresse: postmottak@frosta.kommune.no
Org.nr: NO 944 482 253
Internettadresse: www.frosta.kommune.no

Side 31: Plan, byggesak og matrikkel

Det står: «Kommunalsjef organisasjon og samfunn forteller at for 2024 har Frosta og Stjørdal valgt å ha like satser selv om det er noe ulik type saksbehandling.»

Side 32: Hjemmel for gebyrfastsettelse

Det står: «Revisor har ikke funnet hjemler for gebyr etter planog bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven andre steder enn i selve gebyrregulativet som vedtas.»

Forskrift ble vedtatt av Kommunestyret i Frosta kommune (PS 113/2023) den 12.12.2023.

Med hilsen

Ingvild Øfsti
Kommunalsjef samfunn og utvikling

Kopi til:

Endre Skjervø

Ståle Opsal

Dette brevet er godkjent elektronisk i Frosta kommune og har derfor ingen signatur.

VEDLEGG 3 – GEBYRER ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN, EIERSEKSJONSLOVEN OG MATRIKKELLOVA

Utvalgte deler av lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune.

Private planforslag

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av private planforslag etter plan- og bygningsloven.
Samlet gebyr består av gebyrer for arbeid med oppstart og gebyr for behandling av innsendt planforslag. Dersom planforslaget har mangelfulle plandokumenter, kan det påløpe tilleggsgebyr.

Alle innsendte planforslag utløser grunngebyr etter § 2-4-1. Gebyrer fra §§ 2-4-2 til 2-4-9 er tilleggsgebyrer og skal betales dersom planforslaget møter kravene for de enkelte tilleggsgebyrene.
Gebyret regnes ut fra maks utnyttelse som planen gir mulighet for.
For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstingspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Gebyr for arbeid med oppstart
Gebyr for planinitiativ
Gebyret for gjennomgang av planinitiativ inkluderer ett initiativ. Det påløper nytt gebyr for planinitiativ som inneholder feil/mangler ved første innsendelse og som må sendes inn på nytt.

Planinitiativ		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gjennomgang av planinitiativ	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Planinitiativ som sendes inn flere ganger	Per påfølgende planinitiativ	Kr 3.450,-

Forhold til overordnede planer i kommunen
Dersom planinitiativet er i strid med overordnede plan, skal det betales et tilleggsgebyr.

Planinitiativets forhold til overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planinitiativ i strid med overordnede planer i kommunen	Per planinitiativ	Kr 11.500,-

Enkeltgebyrer for møter
Gebyr for oppstartsmøte og veiledende/avklarende møter.

Møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppstartsmøte for forenklet behandling jfr. § 12-14. For endringer som ikke behandles som ny plan.	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Oppstartsmøte etter § 12-8, jfr. § 12-12	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Veiledningsmøte/avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent utover oppstartsmøte	Per møte	Kr 5.750,-

Tilleggsgebyr for planer med planprogram
For planforslag som krever planprogram skal det betales tilleggsgebyr.

Planprogram jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fastsetting av planprogram	Per planprogram	Kr 34.500,-

Tilleggsgebyr for politisk prøvelse

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling (pbl § 12-8 andre ledd)	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret (pbl § 12-8 første ledd)	Per sak	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for saker til hovedutvalget/ formannskapet/kommunestyret ved behov for politisk vurdering i en detaljreguleringssak (prinsippsaker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	Kr 28.750.-

Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter

Det påløper tilleggsgebyr dersom planforslaget ikke leveres i fullverdig digital form. Kart, bestemmelser og beskrivelse skal leveres iht. nasjonal/kommunal standard. Gebyrene gjelder i de tilfeller kommunen har merarbeid ved retting av kartgrunnlag og/eller dokumenter.

Mangelfulle plandokumenter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for skriftlig tilbakemelding (mangelbrev/epost) ved mangler i innsendt planforslag	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-

Gebyr for behandling av privat planforslag

Grunngebyr for planforslag

Grunngebyr påløper for alle planforslag og skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av planforslagets kompleksitet og størrelse. Grunngebyret inkluderer også ett avklarings-/dialogmøte mellom kommunen og forslagsstiller/plankonsulent.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Privat planforslag	Per forslag	Kr 97.750,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer i kommunen (utover det som er avtalt tidligere i oppstartsmøte/prinsippsak).

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag i strid overordnede planer	Per planforslag	Kr 2.300,-

Planer med konsekvensutredning

For planforslag som krever konsekvensutredning (KU) skal det betales tilleggsgebyr.

Konsekvensutredning jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning med planprogram, jfr. Forskrift om KU § 6, vedlegg I	Per planforslag	Kr 17.250,-
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning, jfr. Forskrift om KU §8, vedlegg II	Per planforslag	Kr 11.500,-

Arealgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal

For planforslag i områder med over 80 % BRA/45 % BYA, betales det tilleggsgebyr.

Tilleggsgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der bebyggelsens areal er over 80 % BRA/45 % BYA	Per planforslag	Kr 25.300,-

Tilleggsgebyr for planens grunnareal

Tilleggsgebyr for planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m2.

Tilleggsgebyr for planens grunnareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m²	Per planforslag	Kr 34.500,-

Tilleggsgebyr for politisk prøvelse

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling (pbl § 12-8 andre ledd)	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret (pbl § 12-8 første ledd)	Per sak	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for saker til hovedutvalget/ formannskapet/kommunestyret ved behov for politisk vurdering i en detaljreguleringssak (prinsippsaker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	Kr 28.750.-

Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter

Det påløper tilleggsgebyr dersom planforslaget ikke leveres i fullverdig digital form. Kart, bestemmelser og beskrivelse skal leveres iht. nasjonal/kommunal standard. Gebyrene gjelder i de tilfeller kommunen har merarbeid ved retting av kartgrunnlag og/eller dokumenter.

Mangelfulle plandokumenter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for skriftlig tilbakemelding (mangelbrev/epost) ved mangler i innsendt planforslag	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-

Gebyr for behandling av privat planforslag

Grunngebyr for planforslag

Grunngebyr påløper for alle planforslag og skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av planforslagets kompleksitet og størrelse. Grunngebyret inkluderer også ett avklarings-/dialogmøte mellom kommunen og forslagsstiller/plankonsulent.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Privat planforslag	Per forslag	Kr 97.750,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer i kommunen (utover det som er avtalt tidligere i oppstartsmøte/prinsippsak).

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag i strid overordnede planer	Per planforslag	Kr 2.300,-

Planer med konsekvensutredning

For planforslag som krever konsekvensutredning (KU) skal det betales tilleggsgebyr.

Konsekvensutredning jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning med planprogram, jfr. Forskrift om KU § 6, vedlegg I	Per planforslag	Kr 17.250,-
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning, jfr. Forskrift om KU §8, vedlegg II	Per planforslag	Kr 11.500,-

Arealgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal

For planforslag i områder med over 80 % BRA/45 % BYA, betales det tilleggsgebyr.

Tilleggsgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der bebyggelsens areal er over 80 % BRA/45 % BYA	Per planforslag	Kr 25.300,-

Tilleggsgebyr for planens grunnareal

Tilleggsgebyr for planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m2.

Tilleggsgebyr for planens grunnareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m^2	Per planforslag	Kr 34.500,-

Gebyr ved avslutning av planprosess

Ved trekk av planinitiativ/forslag eller manglende oppfølging fra forslagsstiller skal det betales en andel av samlet gebyr avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.

Avslutning av planprosess		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Hvis saken trekkes før oppstartsvarsel eller planmyndigheten beslutter at initiativet skal stoppes	Per planinitiativ	Gebyr etter § 2-1-1
Vnr. Y	Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av planforslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2-1
Vnr. Y	Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	50 % av gebyrer etter § 2-4
Vnr. Y	Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11 og ev. 12-12	Per planforslag	Fullt gebyr

Dersom planoppstart ikke er dokumentert kunngjort innen 12 måneder etter avholdt oppstartsmøte, kan kommunen avslutte saken og kreve at nytt oppstartsmøte avholdes før kunngjøring av planoppstart. Tilsvarende gjelder der komplett planforslag ikke er mottatt innen 12 måneder etter at planoppstart er kunngjort. Det påløper i tilfelle nytt gebyr for oppstartsmøte. Dette gjelder med mindre kommunen og forslagstiller har avtalt noe annet.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Kommunens arbeid med utbyggingsavtaler faktureres etter medgått tid.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyr for medgått tid	Per time	Kr X,-

Gebyrfritak

Arealformål som ikke inngår i beregning av gebyrer

Arealformålene grønnstruktur (pbl. § 12-5 nr. 3), LNF(R) (pbl. § 12-5 nr. 5) og natur-/friluftsområde i sjø og vassdrag (pbl. § 12-5 nr. 6) inngår ikke i utregningen av gebyr. Det samme gjelder offentlig samferdselsanlegg dersom kommunen pålegger å ta med eksisterende anlegg.

Bygge- og delesaker

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av bygge- og delesaker etter plan- og bygningsloven.
For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for tillatelser som for avslag.
Gebyrene gjelder for både ett-trinns søknader og rammesøknader. I begge tilfeller er ferdigattest som kommunen utsteder innen fem år etter at tillatelse er gitt inkludert i gebyret.
For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggeprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. 10 % av gebyret dekker kommunens tilsynsvirksomhet.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn gjennom elektroniske søknadsportaler	Per søknad	Kr 1.770,-
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn på papir og e-post	Per søknad	Kr 2.360,-

Registreringsgebyr

For søknadspliktige tiltak etter pbl skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Gebyret gjelder også for meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall bruksenheter og det skal betales et registreringsgebyr per bruksenhet. Gebyret skal også betales ved endring av bruksenhet.

Registreringsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	Kr 590,-
Vnr Y	Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige	Per tiltak	Kr 590,-

Gebyrreduksjon ved komplett søknad

Dersom søknaden er komplett ved førstegangs innsending reduseres gebyret.

Komplett søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	Kr 1.180,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.180,-

Forhåndskonferanse og andre møter

Det skal betales gebyr for forhåndskonferanse eller andre møter. Gebyrene omfatter også forberedelser og etterarbeid/referat.

Forhåndskonferanse og andre møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Forhåndskonferanse med ansvarlig foretak	Per møte	Kr 6.490,-
Vnr. Y	Forhåndskonferanse uten ansvarlig foretak	Per møte	Kr 2.950,-
Vnr. Y	Dialogmøter	Etter medgått tid	Kr 1.180,-

Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.

Fradeling

Fradeling mv., jf. pbl § 20-1 m		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fradeling med grenser som er i samsvar med vedtatt plan	Første tomt	Kr 5.900,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan, ved uendret bruk eller at denne er bebygd	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i uregulert strøk	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparsell eller arealoverføring (betales for hver eiendom som berøres av justeringen)	Per eiendom	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Fradeling av anleggseiendom	Per time	Kr 23.600,-

Andre tiltak

Andre tiltak, jf. pbl 20-4		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1.000 m², jf. SAK § 3-2	Per tiltak	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. pbl 20-4 e	Per tiltak	Kr 3.540,-

Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak – pbl § 20-3

Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b

For bygninger som er kombinasjonsbygg (både boligformål og annet enn boligformål), påløper det gebyr for begge formål.

Bolig, fritidsbolig, rekkehus, kjedehus og andre småhus til og med fire boenheter

Bolig og fritidsbolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	**Bolig/fritidsbolig med en eller to boenheter** Bygningstype 111-124, 161-163	Per bygning	kr 17.700,-
Vnr. Y	**Bygg med tre eller fire boenheter** Bygningstype 131-136, 161-163	Per bygning	kr 23.600,-

Store boligbygg over fire boenheter

Store boligbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	**5 – 10 boenheter** Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 59.000,-
Vnr. Y	**11 – 20 boenheter** Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 94.400,-
Vnr. Y	**21 – 50 boenheter** Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 118.000,-
Vnr. Y	**Over 50 boenheter** Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 177.000,-

Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig

Tilbygg, påbygg eller underbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig	Per tiltak	kr 11.800,-

Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig/fritidsbolig

Garasje, uthus, anneks og naust mv		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	**Garasje, uthus, anneks, naust til bolig/fritidsbolig** Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 9.440,-

Andre bygninger enn bolig

Andre bygninger enn bolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	**Industri-/næringsbygg** Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	**Lagerbygg** Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 35.400,-
Vnr. Y	**Kontor- og forretningsbygg** Bygningstype 311-330	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	**Øvrige næringsbygg og offentlige bygg** Bygningstype 411-840	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	**Tilbygg, påbygg og underbygg til annet enn bolig**	Per tiltak	Kr 20.060,-

Landbruksbygg over 1.000 m²		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	**Fôrlager, strølager, frukt- og grønnsakslager, landbrukssilo** Bygningstype: 241	Per bygning	kr 17.700,-
Vnr. Y	**Andre landbruksbygning, Fjøs** Bygningstype: 241-249	Per bygning	Kr 35.400,-
Vnr. Y	**Tilbygg, påbygg og underbygg til landbruksbygg**	Per tiltak	Kr 20.060,-

Andre tiltak enn bygninger (konstruksjoner og anlegg)

Konstruksjoner og anlegg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per søknad	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Brygge, molo, kai ol.	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Andre type konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 11.800,-

Fasadeendring, jf. pbl § 20-1 c

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 c		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	Kr 5.900,-

Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak, jf. § 20-1 d

Gebyr beregnes i prosent av gebyret for sakstypen det endres til.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 d		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak av hel bygning	Per søknad	70 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1
Vnr. Y	Bruksendring deler av bygning (mindre tiltak)	Per søknad	50 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1

Riving av tiltak, jf. § 20-1 e

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 e		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Tillegg for avfallsplan	Per avfallsplan	Kr 1.180,-

Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 f		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/ antenne/energiforsyningsanlegg, heis og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skorstein, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Endring i bygningers bærekonstruksjoner	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Lehus, sykkelstativ/-hotell og andre typer bymøbler	Per søknad	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Pullerter for fortøyning av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	Kr 8.260,-

Oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i bolig, jf. § 20-1 g

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 g		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sammenføyning av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	Kr 9.440,-

Oppføring av innhegning mot vei og skilt og reklame, jf. § 20-1 h og i

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 h og i		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	Kr 9.440,-
Vnr. Y	Skilt på fasade*	Per tiltak	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Andre skilt*	Per tiltak	Kr 3.540,-

*Det betales ikke eget gebyr for søknad om skilt som inngår i søknad om nybygg, ved utvendig ombygging eller ved fasadeendring.

Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 j		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Plassering av midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 8.260,-

Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 k		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 1	Per søknad	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 2 og 3	Per søknad	Kr 17.700,-

Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 l		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Anlegg av vei	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Parkeringsplass	Per tiltak	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Landingsplass	Per tiltak	Kr 59.000,-

Tilleggsgebyr for verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner

Gebyret kommer i tillegg til øvrig saksbehandlingsgebyr dersom tiltaket gjelder verneverdige bygninger eller SEFRAK-registrert bygg, kulturminner eller vernede områder.

Verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Hvis søknad omfatter verneverdig bygning eller SEFRAK-registrert bygg	Per søknad	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak i vernede områder	Per søknad	kr 7.080,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak som berører kulturminner	Per søknad	Kr 7.080,-

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Igangsettingstillatelse	Per tillatelse	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	Kr 4.720,-

Dispensasjon

Tiltak som ikke er i overensstemmelse med bestemmelser i lov, forskrift eller plan krever søknad om dispensasjon. Gebyret kommer i tillegg til eventuelle saksbehandlingsgebyr. Dispensasjonssøknad som sendes inn sammen med bygge- eller delesøknaden utløser kun ett samlet grunngebyr etter § 3-2.

Dispensasjon etter pbl § 19-1		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra plankrav i kommune- og reguleringsplan, arealbruk	Per forhold	Kr 47.200,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag	Per forhold	Kr 23.600,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra utnyttelsesgrad, regulert byggelinje, etasjetall, høyde i plan, veglovens bestemmelser mv.	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra andre forhold i plan og/eller pbl med tilhørende forskrifter, samt andre forhold som ikke er særskilt nevnt	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende bygninger i LNF-områder i tråd med gjeldende retningslinjer	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever politisk behandling	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever ekstern høring	Per søknad	Kr 5.900,-

Andre vurderinger

Andre vurderinger		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-4	Per fravik	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-7	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per foretak	Kr 3.540,-

Revidert søknad og tegninger

Revidert søknad er endringer det søkes om, etter at rammetillatelse eller ett-trinns tillatelse er gitt, og før bygget eller tiltaket har fått ferdigattest.

Endring av tiltak		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknadspliktig endring av tiltak	Per søknad	Kr 4.720,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saks-behandlings-gebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.
I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyr for medgått tid i bygge- og delesaker	Per time	Kr 1.180,-

Eierseksjonering

Kapitlet omhandler gebyrer for seksjoneringssaker etter eierseksjonsloven. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for seksjoneringsvedtak som for avslag.
Ved søknad om tillatelse til å seksjonere en eiendom etter eierseksjonsloven skal det beregnes gebyr med mindre annet fremgår av gebyrforskriften. Ved tilleggsareal i grunn tilkommer gebyr for oppmålingsforretning, se kapittel 5.
For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstingspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	Kr 2.600,-

Registreringsgebyr

For søknader etter eierseksjonsloven skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall seksjoner og det skal betales et registreringsgebyr per seksjon.

Registreringsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Registreringsgebyr	Per seksjon	Kr 650,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.300,-

Oppretting av eierseksjoner

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Oppretting av eierseksjoner		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 13.000.-
Vnr. Y	For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 19.500.-
Vnr. Y	Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per søknad	Kr 650.-

Reseksjonering

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Reseksjonering		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 18.200.-
Vnr. Y	For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 26.000.-
Vnr. Y	Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	Kr 650.-

Anleggseiendom

Anleggseiendom		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Seksjonering og reseksjonering av anleggseiendom	Etter medgått tid	Kr 0.-

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Sletting/oppheving av seksjonert sameie		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	Kr 5.200.-

Tilleggsgebyr

Gebyr kommer i tillegg til saksbehandlingsgebyr.

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for befaring	Per befaring	Kr 3.900,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for produksjon av ny plantegning	Etter medgått tid	Kr 1.300,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra søker/innsender	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/innsender etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saks-behandlings-gebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter eierseksjonsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i seksjoneringssaker	Per time	Kr 1.300,-

Oppmålingsforretning

Kapitlet omhandler gebyrer for oppmålingsforretninger og saksbehandling etter matrikkellova.
Samlet gebyr er tredelt og består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr og gebyr for oppmåling i marka.
For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstingspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering
Gebyr blir fakturert ved fullført oppmålingsforretning, og blir beregnet etter satsene som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen krever i tillegg dekket nødvendige tinglysingsgebyr og eventuell dokumentavgift. Innbetaling av gebyr kan kreves før matrikkelføring og tinglysing gjennomføres.

For ytterligere informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Vinterforskrift
Den generelle behandlingsfristen på 16 uker for saker etter matrikkelforskriftens § 18 tredje ledd gjelder ikke i perioden 1. november – 1. april.

Avbrutt forretning

Avbrutt forretning		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før behandling	Per rekvisisjon	§ 5-4
Vnr. Y	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er igangsatt	Per rekvisisjon	§ 5-4 + 50 % § 5-5-1
Vnr. Y	Gebyr der saken avsluttes etter at oppmåling i marka er avholdt	Per rekvisisjon	§ 5-4-1 + 80 % av § 5-5-1 + § 5-5-2

Grunngebyr
Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.
For søknader som sendes inn sammen med eventuell delingssøknad, tilkommer det kun ett grunngebyr.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	Kr 1.220,-

Oppmålingsforretninger
Gebyr for saksbehandling
Gebyr dekker kommunens saksbehandling i forbindelse med oppmålingsforretningen, samt registrering i matrikkelen.

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av grunneiendom og festegrunn og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	Per eiendom	Kr 14.640,-
Vnr. Y	- Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per ny matrikkelenhet	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Arealoverføring	Per sak	Kr 14.640,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparsell (etter pbl § 20-1 m)	Per tilleggsparsell	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Per eierseksjon	Kr 10.980,-
Vnr. Y	- Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Registrering av anleggseiendom	Per eiendom	Kr 23.180,-
Vnr. Y	Punktfeste	Per punktfeste	Kr 4.880,-

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)	Per matrikkelenhet	Kr 3.660,-
Vnr. Y	-Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per matrikkelenhet	Kr 1.830,-
Vnr. Y	Grensejustering	Per rekvisisjon	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Sammenslåing av eiendommer	Per matrikkelenhet	Kr 0,-

Gebyr for oppmåling i marka

Der kommunen må ut og måle i marka, påløper oppmøtegebyr og gebyr per grensepunkt. Oppmøtegebyr skal dekke oppmøte og reisetid. Gebyret per grensepunkt skal dekke tiden det tar å gjennomføre oppmålingsarbeidet. Sammenfallende grensepunkt telles som ett.
For grensepunkt i buer/kurver betales det for inntil 3 grensepunkt per bue, selv om antall målte grensepunkt er større.

Gebyr ved oppmåling i marka		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppmøtegebyr	Per oppmålingsforretning	Kr 2.440,-
Vnr. Y	Grensepunkt som måles i marka	Per grensepunkt	Kr 915,-
Vnr. Y	Grensepunkt som merkes og måles i marka	Per grensepunkt	Kr 1.220,-

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Annet		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev inntil 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev over 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften

Gebyrpliktig arbeid etter matrikkellova som ikke faller inn under andre bestemmelser i denne forskriften, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.
I spesielle / atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i oppmålingssaker	Per time	Kr 1.220,-

Kommunen kan avtale på forhånd at markarbeidet kan faktureres etter medgått tid.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no